

Møteinnkalling

Utval:	Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd
Møtestad:	Festplassen i 1. etasje, Kirkens hus, Marken 34
Dato:	05.10.2020
Tid:	16:00

Til varamedlemmene er denne innkallingen til orientering. Dersom det blir aktuelt at varamedlemmer skal møte vil det bli gitt nærmere beskjed.

Dersom noen av medlemmene ikke kan møte og må melde forfall, blir de bedt om å gjøre dette så tidlig som mulig ved å ringe til Roald Breistein tlf. 97 50 51 52 eller til Hogne Haktorson, tlf. 911 05 982.

Det er planlagt at Roald Breistein møter fra sekretariatet, på dette møtet.

Nils Gunnar Toppe
kontrollutvalgsleder

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Kopi: Vararepresentanter til kontrollutvalget
Leder i fellesrådet
Revisor
Kirkevergen

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 7/20 GK 8/20	Godkjenning av innkalling og sakliste Godkjenning av møteprotokoll etter møte i kontrollutvalget i BKF 08.09.2020	2020/28	
	Politiske saker		
PS 30/20	Budsjett for kontrollarbeidet i BKF i 2021	2020/21	
PS 31/20	Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 - Innstilling til fellestrådet	2019/51	
PS 32/20	Eventuelt	2020/26	

Godkjenningssaker

GK 7/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksnr: 2020/28-11
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	8/20	05.10.2020

Godkjenning av møteprotokoll etter møte i kontrollutvalget i BKF 08.09.2020

Møteprotokoll fra møte i kontrollutvalget 08.09.2020 er lagt ved saken.

Møteprotokoll

Utvalg:	Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd
Møtested:	Festplassen i 1. etasje, Kirkens hus, Marken 34
Dato:	08.09.2020
Tid:	16:00 – 18.00

Følgende faste medlemmer møtte:

Namn	Funksjon	Representerer
Nils Gunnar Toppe	Leder	
Randi Wollan Neuber	Medlem	
Per Kristian Erdal	Medlem	
Bjarte Flaten	Medlem	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
Tord Byrkjeland Berntsen	Nestleder	

Følgende varamedlemmer møtte:

Namn	Møtte for	Representerer
Tor David Hanson	Tord Byrkjeland Berntsen	

Merknader**Andre som møtte:**

Navn	Stilling
Asbjørn Vilkenen	Kirkeverge, sak PS 1/20
Mona Gangsøy Eide	Administrasjonssjef, sak PS 1/20
Frode Løvlie	Forvaltningsrevisor i Deloitte
Roald Breistein	Seniorrådgjevar i Vestland fylkeskommune

Nils Gunnar Toppe
kontrollutvalgsleder

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 5/20	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 6/20	Godkjenning av møteprotokoll etter møte i kontrollutvalget 26.05.2020	2020/28	
	Referatsaker		
RS 5/20	Vedtak i fellesrådet 17.06.2020 - Godkjenning å årsregnskap 2019	2020/38	
RS 6/20	Kontrollutvalget i Den norske kyrkja	2019/25	
	Politiske saker		
PS 25/20	Kirkevergen orienterer om BKF's tilpasning til ny personvernlov	2018/2	
PS 26/20	Oppfølging - Forvaltningsrevisjon innen personalavdelingen og relasjonen mellom Kirkevergen og menighetene	2018/59	
PS 27/20	Kurs i regi av Deloitte høsten 2020	2018/53	
PS 28/20	Eventuelt	2020/26	
PS 29/20	Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 - Prosessmøte 2	2019/51	

Godkjenningssaker

GK 5/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksprotokoll 08.09.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Det kom ikke frem noe under dette punktet.

Vedtak

Sakliste og innkalling ble enstemmig vedtatt.

GK 6/20 Godkjenning av møteprotokoll etter møte i kontrollutvalget 26.05.2020

Saksprotokoll 08.09.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Det kom ikke frem noe under dette punktet.

Vedtak

Møteprotokoll fra møte i kontrollutvalget 26.05.2020 ble enstemmig vedtatt.

Referatsaker

RS 5/20 Vedtak i fellesrådet 17.06.2020 - Godkjenning å årsregnskap 2019

Saksprotokoll 08.09.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Det ble fattet slikt enstemmig vedtak.

Vedtak

Referatsaken ble tatt til orientering.

RS 6/20 Kontrollutvalget i Den norske kyrkja

Saksprotokoll 08.09.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Det ble fattet slikt enstemmig vedtak.

Vedtak

Referatsaken ble tatt til orientering.

Politiske saker

PS 25/20 Kirkevergen orienterer om BKF's tilpasning til ny personvernlov

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber om at kirkevergen kommer med ny skriftlig og muntlig orientering om status i tilpasningen til ny personvernlov i **siste møte i utvalget første halvår 2021**.
2. Den skriftlige orienteringen bes sendt sekretariatet senest to uker før møtedato.
3. Informasjonen blir ellers tatt til orientering.

Saksprotokoll 08.09.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Kirkeverge, Asbjørn Vilkenen, og administrasjonssjef, Mona Gangsøy Eide, orienterte om status i tilpasningen til ny personvernlov og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalet ber om at kirkevergen kommer med ny skriftlig og muntlig orientering om status i tilpasningen til ny personvernlov i **siste møte i utvalget første halvår 2021**.
2. Den skriftlige orienteringen bes sendt sekretariatet senest to uker før møtedato.
3. Informasjonen blir ellers tatt til orientering.

PS 26/20 Oppfølging - Forvaltningsrevisjon innen personalavdelingen og relasjonen mellom Kirkevergen og menighetene

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget sier seg fornøyd med det arbeidet som er gjort i forbindelse med oppfølging av forvaltningsrevisjon av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ønsker lykke til i det videre forbedringsarbeidet og sier seg ferdig med saken.

Saksprotokoll 08.09.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget sier seg fornøyd med det arbeidet som er gjort i forbindelse med oppfølging av forvaltningsrevisjon av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ønsker lykke til i det videre forbedringsarbeidet og sier seg ferdig med saken.

PS 27/20 Kurs i regi av Deloitte høsten 2020

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber om at Deloitte gjennomfører kurs innen ..... i forbindelse med møte i kontrollutvalget .....
2. Sekretariatet blir bedt om å ta seg av alt det praktiske med organisering, kunngjøring og avvikling av kurset, gjerne i samarbeid med administrasjonen i BKF.

Saksprotokoll 08.09.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Kontrollutvalget ble enig om å be Deloitte gjennomføre kurs for kontrollutvalget som en kombinasjon av:

- Punkt 7 **Utvalgte tema knyttet til forvaltningsrevisjon**
- Punkt 8 **Roller, rolleforståelse og ansvar i kontrollarbeidet.**

Kurset får følgende tittel: Roller, ansvar og forvaltningsrevisjon i kontrollarbeidet

Det er ønskelig at også vararepresentanter inviteres til å delta på kurset.

Etter dette ble slikt vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalet ber om at Deloitte gjennomfører kurs innen Roller, ansvar og forvaltningsrevisjon i kontrollarbeidet i forbindelse med møte i kontrollutvalget 17.11.2020.
2. Sekretariatet blir bedt om å ta seg av alt det praktiske med organisering, kunngjøring og avvikling av kurset, gjerne i samarbeid med administrasjonen i BKF.

PS 28/20 Eventuelt

Forslag til vedtak

Saken blir lagt frem uten forslag til vedtak.

Saksprotokoll 08.09.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Kontrollutvalget ble enig om å legge opp til et ekstra møte 05.10.2020 kl. 16.00 der bl.a. budsjettforslag for kontrollarbeidet for 2021 og innstilling til fellesrådet på plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024 skal behandles.

Etter dette ble det gjort slik enstemmig vedtak.

Vedtak

Kontrollutvalget skal ha et ekstra møte 05.10.2020 kl. 16.00.

PS 29/20 Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 - Prosessmøte 2

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar på bakgrunn av prosessmøte 2, forslag til prioritering av plan for forvaltningsrevisjon så langt, til orientering.
2. Endelig forslag til plan for forvaltningsrevisjon skal behandles i neste møte i kontrollutvalget og sakstilfanget blir å sende sekretariatet senest innen .....2020.

Saksprotokoll 08.09.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Frode Løvlie fra Deloitte faciliterte risiko- og vesentlighetsvurderingen for forvaltningsrevisjon sammen med kontrollutvalget i prosessmøte 2.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget tar på bakgrunn av prosessmøte 2, forslag til prioritering av plan for forvaltningsrevisjon så langt, til orientering.
2. Endelig forslag til plan for forvaltningsrevisjon skal behandles i neste møte i kontrollutvalget og sakstilfanget blir å sende sekretariatet senest innen 14.09.2020.

Politiske saker

PS 30/20 Budsjett for kontrollarbeidet i BKF i 2021

Saksnr: 2020/21-19
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	30/20	05.10.2020

Budsjett for kontrollarbeidet i BKF i 2021

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til budsjett for kontrollarbeidet i BKF for 2021 inkludert endringer som blir gjort i møtet.
2. Budsjettforslaget skal følge kirkevergens innstilling til budsjett til Fellesrådet. Det er fellesrådet som gjør endelig vedtak om budsjett for kontrollarbeidet for 2021.

Sammendrag

Formålet med denne saken er at kontrollutvalget skal legge frem forslag til budsjett for kontrollarbeidet i BKF for 2021.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Vedlegg

- 1 Budsjett for kontrollarbeidet i BKF i 2021 - Talldel

Saksutgreiing

Bakgrunn for saken

Forskrift om økonomiforvaltningen for kirkelige fellesråd og menighetsråd i Den norske kirke § 4 inneholder bestemmelser om budsjettarbeidet der det bl.a. står dette i § 4-1:

«Kirkelig fellesråd, og menighetsråd i ettsoknskommuner, skal hvert år fremme et samlet forslag til kommunen om bevilgninger over kommunens budsjett til den kirkelige virksomhet i kommunen, samt forslag til bevilgninger i økonomiplanperioden.»

I vedtatte regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelig fellesråd § 7 står det bl.a. dette:

«Fellesrådet skal sørge for at kontrollutvalget har de ressurser som svarer til de oppgaver utvalget skal utføre, herunder sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.»

«Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for sitt arbeid. Dette forslaget følger kirkevergens innstilling til budsjett til Fellesrådet.»

Det går frem av rutiner som gjelder norske kommuner, jf. «Veiledning for regnskapsrapporteringen i KOSTRA» bl.a. dette når det gjelder Kontroll og revisjon:

«Utgifter og inntekter knyttet til kommunens kontrollutvalg etter kommuneloven kapittel 23 og revisjon etter kommuneloven kapittel 24. Herunder møtegodtgjørelser og andre utgifter knyttet til møteavvikling i kontrollutvalget, utgifter knyttet til kontrollutvalgssekretariatet, og utgifter knyttet til regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Funksjonen omfatter ikke administrative internkontrollsystemer som er underlagt administrasjonssjefen.»

Overført til kontrollutvalget i BKF betyr dette at budsjettforslaget bl.a. må inneholde kostnader til regnskapsrevisjon (både for BKF og menighetene), forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, sekretariatstjenester, møtegodtgjørelse, reisekostnader, kurs/konferanser osv.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalget skal utarbeide budsjettforslag for kontrollarbeidet i BKF, mens det er fellesrådet som har vedtakskompetansen i saken, jf. regler for kontrollutvalget i BKF § 7.

Vurderinger og virkninger

På bakgrunn av det som går frem over har kontrollutvalget ansvar for å utarbeide budsjettforslag for kontrollarbeidet i BKF. Det som er spesielt med kontrollarbeidet er at det er kirkevergen og hans administrasjon som blir revidert. Således skal kontrollutvalget innstille direkte overfor BKF sine styrende organ - i siste instans Fellesrådet.

For revisjonstjenestene er det tatt utgangspunkt i avtale som ble inngått med Deloitte AS med virkning fra 1.7.2018 inkludert avtalt indeksregulering. Avtalen inneholder slike elementer:

- Én fastpris pr. år for regnskapsrevisjon for Bergen kirkelige fellesråd som dekker alle kostnader, jf. regler for kontrollutvalget §§ 2 og 4.
- Én fastpris pr. år for regnskapsrevisjon av menighetene og Bønes menighets barnehage som dekker alle kostnader, jf. regler for kontrollutvalget §§ 2 og 4.
- Timepris for bestilling av forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll eller andre timebaserte utredninger, jf. regler for kontrollutvalget §§ 5 og 6.

Med en slik avtale er det forutsigbart hva kostnadene til regnskapsrevisjonen vil utgjøre totalt for 2021. Det går frem av budsjettforslaget at kostnader til regnskapsrevisor utgjør nesten halvparten av totalbudsjettet. Dette er kostnader som BKF uansett har forpliktet seg til å betale pr. år etter kontrakten.

Når det gjelder kostnader til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll vil det avhenge av hvor mye kontrollutvalget ønsker å bestille av revisor i løpet av året med utgangspunkt i vedtatt plan for forvaltningsrevisjon og vedtatt budsjett for kontrollarbeidet i BKF.

I regler for kontrollutvalget i BKF § 5 står det bl.a. følgende:

«Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at Fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av Fellesrådet selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av BKF's virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.»

Arbeidet med en slik plan har pågått i store deler av 2020 og ferdigstillingen er blitt noe forsinket pga. Covid-19 pandemien. Deloitte har bistått kontrollutvalget i dette arbeidet. Forslag til plan er nå ferdig og innstilling til Fellesrådet, som skal gjøre det endelige vedtaket, vil bli behandlet i annen sak i dette møtet. Som kjent reduserte fellesrådet kontrollutvalget sitt budsjettforslag for 2020 med kr. 400 000. Det betyr at utvalget ikke har hatt økonomi til å få utført andre revisjonsoppgaver enn denne planen i 2020.

I budsjettforslaget er det tatt utgangspunkt i de første prosjektene i den foreslåtte planen og lagt inn 200 timer til forvaltningsrevisjon mv. i 2021. Dette vil kunne dekke en større revisjon eller flere mindre revisjoner/undersøkelser. Det er også lagt inn konsumprisøkning på timeprisen i tråd med inngått kontrakt med revisor.

Videre er det lagt til grunn at det blir avholdt 5 møter i kontrollutvalget i 2021. I et normalår blir det avholdt 3 møter på våren og 2 på høsten. Høsten 2021 skal kontrollutvalget ut i konkurranse på kjøp av revisjonstjenester for BKF. For å få loset igjennom denne saken i alle ledd i prosessen, før kunngjøring av konkurransen i november 2021, bør det holdes 3 møter på høsten og 2 på våren i 2021.

Ellers er det lagt inn møtegodtgjørelse, kostnader til at medlemmene i kontrollutvalget kan delta på en nasjonal faglig kontrollkonferanse, reisekostnader, servering på utvalgsmøtene og en diverse post.

Det er også lagt inn forslag om et beløp til ekstra tiltaksmidler. Dette er midler som er tenkt til ev. ad-hoc oppgaver, f.eks. øvrig forvaltningsrevisjon som måtte komme underveis i året. Bakgrunnen for slike ekstra oppgaver kan f.eks. være medieoppslag eller bestillinger fra fellesrådet som ikke står i godkjent plan.

Pris for tjenestene sekretariatet gjør for kontrollutvalget er konsumprisregulert og lagt inn i budsjettet i tråd med kontrakt mellom BKF og Vestland fylkeskommune.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget vedtar forslag til budsjett for kontrollarbeidet i BKF inkludert endringer som blir gjort i møtet.

Budsjettforslag for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd for 2021

Konto	Tekst	Vedtatt budsjett 2019	Vedtatt budsjett 2020	Regnskap pr. 26.08.2020	Budsjett 2021	Merknad
3080	Møtegodtgjersle	kr 34 878	kr 35 949	kr 35 949	kr 36 486	
3099	Arbeidsgiveravgift	kr 4 000	kr 5 069	kr 5 069	kr 5 145	
	Diverse	kr 5 000	kr 5 000		kr 2 000	
3124	Servering på møtene	kr 5 000	kr 5 000	kr 100	kr 2 000	
3151	Kursavgifter/oppholdsutg v/kurs	kr 15 000	kr 15 000		kr 15 000	
3151	Folkevalgtoppl. for kontrollutvalget	kr -	kr 20 000	kr 1 207		Første år i valgperioden
3170	Skyss og kostgodtgj generelt	kr 5 000	kr 5 000		kr 2 000	
3275	Revisjonshonorar regnskap BKF	kr 225 000	kr 229 275	kr 99 025	kr 232 256	I tråd med kontrakt med Deloitte
3275	Forvaltningsrevisjon	kr 455 000	kr 463 750	kr 31 776	kr 268 445	
3275	Revisjonshonorar menighetene mv.	kr 190 000	kr 193 610	kr 191 710	kr 196 127	I tråd med kontrakt med Deloitte
3271	Kjøp av sekretariatstjenester	kr 185 000	kr 190 000	kr 82 116	kr 196 000	I tråd med avtale med VLFK
	Fellesrådets kutt i budsjettet		kr -400 000			
3271	Konkurransesutsetting av revisjon	kr -	kr -	kr -	kr -	
3275	Ekstra tiltaksmidler	kr 30 000	kr 30 000		kr 30 000	Til ad-hoc oppgaver
	Delsum	kr 1 153 878	kr 797 653	kr 446 952	kr 985 458	
	Meirverdiavgift	kr 277 000	kr 287 383	kr 88 168	kr 235 257	
	Moms-kompensasjon	kr -277 000	kr -287 383	kr -88 168	kr -235 257	
	Total budsjettramme	kr 1 153 878	kr 797 653	kr 446 952	kr 985 458	

Saksnr: 2019/51-20
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	31/20	05.10.2020

Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 - Innstilling til fellesrådet

Forslag til innstilling

1. Forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 for BKF blir vedtatt slik den foreligger.
2. Planen gjelder for resten av valgperioden og frem til ny plan etter intensjonen blir vedtatt i 2024.
3. Fellesrådet delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planen.
4. Planen skal evalueres minst en gong i valgperioden. Fellesrådet delegerer myndighet til kontrollutvalget til å gjøre denne evalueringen.

Samandrag

Formålet med denne saken er å legge fram sak om plan for forvaltningsrevisjon for Bergen kirkelige fellesråd for perioden 2020 - 2024. Planen skal videre til fellesrådet til endelig avgjørelse.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Vedlegg

- 1 Plan for forvaltningsrevisjon i Bergen kirkelige fellesråd
- 2 BKF - risiko- og vesentlighetsvurdering

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd står det dette i § 5 Kontrollutvalgets arbeid knyttet til forvaltningsrevisjon:

«Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at Fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av Fellesrådet selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av BKF's virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Kontrollutvalget treffer nærmere bestemmelser om hvilke revisjoner som skal utføres innenfor planens rammer. Forvaltningsrevisjoner skal gjennomføres i tråd med Norges kommunerevisorforbunds (NKRF) Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 eller tilsvarende.

Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, skal kontrollutvalget avgi rapport til Fellesrådet om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om resultatene av disse.

Kontrollutvalget skal påse at Fellesrådets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.»

Dette betyr at kontrollutvalget innen utgangen av 2020 må sørge for:

- å utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon i perioden 2020 - 2024
- å gjennomføre en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) av BKF's virksomhet som planen skal baseres på
- at planen blir vedtatt av fellesrådet som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Kontrollutvalget gjorde slikt vedtak i sak PS 8/20 i møte 04.02.2020:

1. *Kontrollutvalget ber Deloitte AS gjennomføre risiko- og vesentlighetsvurderinger (ROV) i Bergen kirkelige fellesråd, samt utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024.*
2. *Forslag til prosjektplan av januar 2020, inkludert foreslått tidsramme, ligger til grunn.*
3. *Det er en målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomføres i neste møte i kontrollutvalget og at prosessmøte 2 skal gjennomføres i neste møte etter det.*
4. *Det er videre en målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon for 2020 - 2024 skal legges frem for fellesrådet til godkjenning i september 2020*

Grunnet korona pandemien er dette arbeidet blitt noe forsinket slik at behandling av planen ikke rakk fellesrådets møte i september, men man tar sikte på at den i stedet blir behandlet i oktobermøtet.

Deloitte har i sitt arbeid med risiko- og vesentlighetsvurdering bl.a. gjennomført dokument- og statistikkanalyse, spørreundersøkelse til ansatte og folkevalgte i BKF, intervju med administrative og folkevalgte ledere i BKF og prosessmøter med kontrollutvalget. Det er derfor gjort et godt grunnlagsarbeid for utarbeiding av risiko- og vesentlighetsvurderingen som ligger til grunn for forslag til plan for forvaltningsrevisjon.

Det er gjennomført to prosessmøter med kontrollutvalget. I møtet 26.05.2020 ble det satt fokus på risikoer innenfor BKF sine ansvarsområder. I møtet 08.09.2020 ble det gjort en foreløpig prioritering av de viktigste områdene det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon innen.

Analysegrunnlag for plan for forvaltningsrevisjon ble lagt frem i kontrollutvalgets møte 08.09.2020. Utkast til risiko- og vesentlighetsvurdering er ment som underlagsmateriale i forbindelse med utvelgning av forvaltningsrevisjonsprosjekt i BKF, og skal i første rekke være et arbeidsdokument for kontrollutvalget. Dokumentet ligger ved som vedlegg 2.

Det foreligger også utkast til plan for forvaltningsrevisjon som ligger ved saken som vedlegg 1. Denne skal gjennomgås av kontrollutvalget i dette møtet og anbefalte prosjekt skal endelig prioriteres. Forslag til plan for forvaltningsrevisjon skal videre til fellesrådet som fatter endelig vedtak.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalget har vedtakskompetanse for å dra i gang og gjennomføre planprosessen, bl.a. gjennom vedtak i denne saken.

Når utkast til plan for forvaltningsrevisjon 2020 - 2024 foreligger, etter gjennomført prosess, skal kontrollutvalget innstille til fellesrådet, som vedtar plan for forvaltningsrevisjon, jf. Regler for kontrollutvalget § 5.

Vurderinger og virkninger

Det går frem at denne planen gjelder i perioden 2020 - 2024. Planen skal utarbeides innen utgangen av året etter valget. Neste valg er i 2023, mens ferdigstilling av plan for forvaltningsrevisjon for neste periode trolig skjer i 2024, med frist ved utgangen av 2024.

Ved utarbeiding av plan for forvaltningsrevisjon er det viktig å fokusere på risiko- og vesentlighetsvurderinger (ROV). I dette ligger det at det skal gjøres en vurdering av på hvilke område av BKF's virksomhet det er risiko for vesentlige avvik i forhold de vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten.

Gjennom arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger har en vært innom 14 områder som kan være aktuelle for fremtidige forvaltningsrevisjoner. Det er gjort forslag om å sette opp en prioritert gruppe for 9 av områdene satt opp i prioritert rekkefølge. De resterende områdene blir satt i en uprioritert gruppe. Kontrollutvalget må ut fra dette ta stilling til om de er enige i forslag til prioritering som nå foreligger.

I regler for kontrollutvalget § 5 kan fellesrådet delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden. Det blir anbefalt at kontrollutvalget av praktiske hensyn får en slik fullmakt, bl.a. for å kunna ta hensyn til ny aktualitet, uten å gå veien om en ny planprosess. Videre bør det bli gjennomført en evaluering av planen, normalt midt i planperioden for å få vurdert om det har skjedd endringer i risikobildet som gjør at planen bør endres.

Konklusjon

Sekretariatet mener at utkast til plan for forvaltningsrevisjon 2020 - 2024 som foreligger, er egnet til at en nå kan invitere kontrollutvalget til å gjøre endelig prioritering av prosjekt i planen. Kontrollutvalget står fritt til å gjøre endringer innenfor forslag til plan, en kan endre på rekkefølge når det gjelder prioriteringer, trekke fra eller legge til prosjekt i planen. Etter at kontrollutvalget har gjort sine prioriteringer skal planen legges frem for fellesrådet for endelig avgjørelse.

Bergen kirkelige fellesråd Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024

September 2020

Innhold

1.	Innledning	4
1.1	Forvaltningsrevisjon	4
2.	Forvaltningsrevisjonsprosjekt 2020-2024	5
2.1	Gruppe 1 – prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt	5
2.2	Gruppe 2 – uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt	5
3.	Gjennomføring av forvaltningsrevisjon	7
3.1	Standard og innsynsrett	7
3.2	Metode	7
3.3	Gjennomføring og rapportering	7

1. Innledning

1.1 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjøre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regel-etterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut ifra fellesrådet sine vedtak og forutsetninger.¹ I *Regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd* § 5 går det frem nærmere bestemmelser knyttet til gjennomføring av forvaltningsrevisjon i BKF. Der står det blant annet at det er kontrollutvalget som treffer nærmere bestemmelser om hvilke revisjonen som skal gjennomføres. Valg av forvaltningsrevisjon skal gjøres innenfor rammene satt i plan for forvaltningsrevisjon. Reglementet har bestemmelser knyttet til utarbeidelse av slik plan for forvaltningsrevisjon:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon.

Det er videre et krav at plan om forvaltningsrevisjon skal være basert på en overordnet risiko- og vesentlighetsanalyse av BKF's virksomhet:

Planen skal baseres på en overordnet analyse av BKF's virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Hensikten med en slik overordnet ROV-vurdering er å skaffe relevant informasjon om virksomheten i BKF, slik at det er mulig for kontrollutvalget å legge en plan for forvaltningsrevisjon og å prioritere mellom ulike områder der det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Det er fellesrådet som vedtar plan for forvaltningsrevisjon. Fellesrådet kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

På oppdrag fra kontrollutvalget har Deloitte gjennomført en slik risiko- og vesentlighetsvurdering i Bergen kirkelige fellesråd. Formålet har vært å skaffe relevant informasjon om virksomheten, slik at det er mulig for kontrollutvalget å prioritere mellom ulike områder der det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen av BKF sin virksomhet har fokusert på å avdekke indikasjoner på mangler eller avvik knyttet til produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelse, vedtaksoppfølging, internkontroll og/eller effektivitet.

Informasjon som ligger til grunn for risiko- og vesentlighetsvurderingen, og for utvelgelse og prioritering av prosjekt, er samlet inn gjennom flere aktiviteter som har involvert både folkevalgt ledelse, administrativ ledelse og kontrollutvalget. Blant annet har følgende aktiviteter blitt gjennomført:

- Dokument- og statistikkanalyse
- Prosessmøte i kontrollutvalget
- Spørreundersøkelse til ansatte og folkevalgte i BKF
- Intervju med administrative og folkevalgte ledere i BKF.

På bakgrunn av risiko- og vesentlighetsvurderingen er det utarbeidet forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekt, og kontrollutvalget har vurdert de ulike områdene opp mot hverandre og prioritert de områdene de mener det er mest vesentlig å undersøke.

---

¹ Definisjonen av forvaltningsrevisjon er hentet fra kommuneloven § 23-3.

2. Forvaltningsrevisjonsprosjekt 2020-2024

Under er forvaltningsrevisjonsprosjektene presentert i prioritert rekkefølge. Forvaltningsrevisjonsprosjektene er delt i to grupper; en prioritert liste med de viktigste prosjektene, samt en uprioritert liste med prosjektene som er vurdert å ha lavere risiko og vesentlighet. Hvor mange prosjekt som vil bli gjennomført i perioden avhenger av kontrollutvalgets budsjett og prosjektenes omfang.

Prioriteringen og rekkefølgen på prosjektene i denne planen for forvaltningsrevisjon ble bestemt i et prosessmøte med kontrollutvalget der både risiko og vesentlighet for de ulike prosjektene ble diskutert.

Under hvert prioriterte prosjekt er det foreslått relevante tema i samsvar med funnene i risiko- og vesentlighetsvurderingen. Endelig utforming av problemstillinger og timeomfang vil bli gjort i forbindelse med den enkelte bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt.

2.1 Gruppe 1 – prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Tabell 1: Prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Nr.	Prosjekt	Tema
1	Økonomiarbeid i menighetene i nytt økonomisystem	Kapasitet og kompetanse System og rutiner
2	Saksforberedelse, saksgang, vedtaksoppfølging og rapportering	Kapasitet og kompetanse System og rutiner
3	Arkiv	System og rutiner Kapasitet og kompetanse Rutiner og retningslinjer for arkivering
4	Vedlikehold av kirkebygg	System og rutiner
5	Drift og eiendom innenfor gravplassforvaltningen	System og rutiner
6	Saksbehandling innenfor gravplassmyndigheten	Kapasitet og kompetanse System og rutiner
7	Internkontroll*	Tilfredsstillende internkontroll Gjennomføring av risikovurdering Melding og oppfølging av avvik
8	Informasjonssikkerhet og personvern*	Kompetanse Etterlevelse
9	Styring og ledelse i menighetene*	Rolle- og ansvarsdeling Kapasitet og kompetanse

2.2 Gruppe 2 – uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Tabell 2: Uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Prosjekt
IKT og digitalisering
Bemanning og sykefravær
Økonomiarbeid
Innkjøp
Leverandør- og kontraktoppfølging innenfor kirkebyggforvaltningen

* Prosjektene er prioritert lavt som følge av pågående prosesser på disse områdene i BKF. Den lave prioriteringen er ikke et uttrykk for lav risiko eller vesentlighet.

Brannvern innenfor kirkebyggforvaltningen

Leverandør- og kontraktsoppfølging innenfor gravplassforvaltningen

---

Investeringer innenfor gravplassforvaltningen

Om fellesrådet ber kontrollutvalget gjennomføre en forvaltningsrevisjon, eller kontrollutvalget gjør risiko- og vesentlighetsvurderinger som tilsier at andre områder bør prioriteres, kan kontrollutvalget avvike fra vedtatt plan for forvaltningsrevisjon. Dersom kontrollutvalget finner det formålstjenlig kan plan for forvaltningsrevisjon rulleres i løpet av perioden.

3. Gjennomføring av forvaltningsrevisjon

3.1 Standard og innsynsrett

Revisor skal følge standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001) ved gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekt.²

Revisors innsynsrett er hjemlet i *Regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd* § 3 først ledd, som sier at «Kontrollutvalget i BKF kan, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene».

3.2 Metode

Hvilke metoder som blir brukt for datainnsamling i de ulike forvaltningsrevisjonsprosjektene avhenger av endelige problemformuleringer i det enkelte prosjekt. Generelt bør det brukes en kombinasjon av flere metoder for å sikre tilstrekkelig bredde i datamaterialet til å kunne utføre helhetlige analyser og vurderinger. En slik metodetriangulering medvirker også til kvalitetssikring ved at en kan sammenlikne funn fra de ulike tilnærmingene.

Mulige metoder for datainnsamling og -analyse kan være:

- Dokumentanalyse
- Elektroniske spørreskjema
- Intervju
- Dataanalyse
- Testing av kontroller og rutiner

Det er sentralt for å kunne gjennomføre vellykkede forvaltningsrevisjonsprosjekt at kontrollutvalget sammen med revisor avgrensner og definerer prosjektene ved å konkretisere formål, hvilke problemstillinger som skal bli undersøkt, hvilke kontrollkriterier³ revisor skal legge til grunn, samt hvilket omfang prosjektet skal ha. Det er òg viktig at prosjektene dimensjoneres med hensyn til det aktuelle revisjonsobjektets størrelse, egenart, aktiviteter, risikoforhold og kompleksitet. Før en forvaltningsrevisjon blir startet opp, skal kontrollutvalget godkjenne en prosjektplan som skildrer hvordan prosjektet skal gjennomføres.

3.3 Gjennomføring og rapportering

Revisor skal sende oppstartsbrev med informasjon om forvaltningsrevisjonsprosjekter til kirkevergen før datainnsamlingen starter. Kirkevergen skal få anledning til å komme med sitt syn på funnene i forvaltningsrevisjonsrapporter. Uttalelsen fra kirkevergen skal legges ved rapportene som blir sendt til kontrollutvalget. Etter at kontrollutvalget har behandlet rapportene blir det utarbeidet en innstilling som blir oversendt fellesrådet sammen med rapporten. Det er kontrollutvalgets oppgave å se til at fellesrådets vedtak knyttet til behandling av rapporter fra forvaltningsrevisjon blir fulgt opp.

---

² Se <https://www.nkrf.no/rsk-001-standard-for-forvaltningsrevisjon>

³ Normer og standarder som forvaltningen blir vurdert opp mot (vedtak, regelverk, mål).

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2020 Deloitte AS

Opplysninger som kommer frem i dokumentet er i hovedsak ikke verifisert, og kan ikke benyttes som faktagrunnlag uten ytterligere undersøkelser.

Bergen kirkelige fellesråd Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon

September 2020

«Risiko- og vesentlighetsvurdering
for forvaltningsrevisjon»

September 2020

Rapporten er utarbeidet for Bergen
kirkelige fellesråd av Deloitte AS.

Deloitte AS
Postboks 6013 Postterminalen,
5892 Bergen
tlf: 55 21 81 00
www.deloitte.no
forvaltningsrevisjon@deloitte.no

Innhold

1.	Innledning	5
2.	Organisering og nøkkeltall	7
3.	Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoområder	10
4.	Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekter	24

Detaljert innholdsliste

1.	Innledning	5
1.1	Bakgrunn	5
1.2	Forvaltningsrevisjon	5
1.3	Metode og gjennomføring	5
1.4	Leseveiledning	6
2.	Organisering og nøkkeltall	7
2.1	Organisering	7
2.2	Finansielle nøkkeltall	8
2.3	Utvikling	9
3.	Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoområder	10
3.1	Stabsområdene	11
3.2	Menighetene	17
3.3	Kirkebyggforvaltning	19
3.4	Gravplassforvaltning	22
4.	Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekter	24
4.1	Tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner	24
4.2	Foreslåtte forvaltningsrevisjonsprosjekt	24

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

I samsvar med prosjektplan vedtatt av kontrollutvalget i møte 4. februar 2020 i PS 8/20 har Deloitte gjennomført risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV-vurdering) av BKF's virksomhet. Formålet med ROV-vurderingen har vært å skaffe relevant informasjon om de delene av virksomheten i BKF hvor det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

ROV-vurderingen er systematisert og framstilt i dette analysedokumentet. Dokumentet danner grunnlag for kontrollutvalgets arbeid med plan for forvaltningsrevisjon for 2020-2024. Planen skal vedtas av fellesrådet.

I arbeidet med ROV-vurderingen og utarbeidelsen av analysedokumentet har det blitt gjennomført møte med kontrollutvalget, dokumentgjennomgang, intervjuer og spørreundersøkelse (se seksjon 1.3).

Analysen er av overordnet karakter, og i stor grad basert på innspill som har kommet frem gjennom intervju, spørreundersøkelse og gjennomgang av foreliggende dokumentasjon. Datagrunnlaget er i begrenset grad verifisert. Datagrunnlaget er i analysedokumentet brukt som indikasjon på risikoforhold som eventuelt bør eller kan følges opp/undersøkes i forvaltningsrevisjon eller gjennom andre undersøkelser dersom kontrollutvalget og fellesrådet ønsker dette.

1.2 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjøre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regel-etterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut ifra fellesrådet sine vedtak og forutsetninger.¹ I *Regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd* § 5 går det frem nærmere bestemmelser knyttet til gjennomføring av forvaltningsrevisjon i BKF. Der står det blant annet at det er kontrollutvalget som treffer nærmere bestemmelser om hvilke revisjonen som skal gjennomføres. Valg av forvaltningsrevisjon skal gjøres innenfor rammene satt i plan for forvaltningsrevisjon. Reglementet har bestemmelser knyttet til utarbeidelse av slik plan for forvaltningsrevisjon:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon.

Det er videre et krav at plan om forvaltningsrevisjon skal være basert på en overordnet risiko- og vesentlighetsanalyse av BKF's virksomhet:

Planen skal baseres på en overordnet analyse av BKF's virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Hensikten med en slik overordnet ROV-vurdering er å skaffe relevant informasjon om virksomheten i BKF, slik at det er mulig for kontrollutvalget å legge en plan for forvaltningsrevisjon og å prioritere mellom ulike områder der det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Det er fellesrådet som vedtar plan for forvaltningsrevisjon. Fellesrådet kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

1.3 Metode og gjennomføring

I prosessen med ROV-vurderinger har vi benyttet en metodikk med høy grad av involvering, både av kontrollutvalget og av sentrale aktører i administrasjonen og i fellesrådet. En slik tilnærming har bidratt til at vi har avdekket hvilke områder det er knyttet størst risiko til. I tillegg har høy grad av involvering bidratt til å forankre planarbeidet og gjøre det kjent både i fellesrådet og i administrasjonen. Dette vil skape et godt grunnlag for gjennomføringen av prosjektene som blir prioritert i planene.

1.3.1 Prosessmøte 1 med kontrollutvalget

I det første prosessmøtet fikk kontrollutvalget anledning til å diskutere og vurdere risikoer innenfor BKF's områder basert på egen erfaring fra arbeidet i kontrollutvalget.

---

¹ Definisjonen av forvaltningsrevisjon er hentet fra kommuneloven § 23-3.

1.3.2 Dokumentanalyse

Dokumentanalysen tok utgangspunkt i planer, meldinger og rapporter fra BKF. Vi har òg undersøkt hvilke tilsyn som er gjennomført og eventuelt planlagt i BKF. Disse har samlet gitt et overblikk over organisasjonens mål og strategier, samt bidratt til å avdekke områder med risiko eller behov for forbedring.

1.3.3 Intervju

Vi har gjort intervju med kirkevergen, administrasjonssjef, HR-sjef, økonomisjef, sjef for menighetsavdelingen, gravplassjef og kirkebyggsjef i BKF. I tillegg har vi intervjuet leder og nesteleder av fellesrådet. Intervjuene er gjennomført per telefon eller via Teams. Til sammen har vi intervjuet 9 personer.

1.3.4 Elektronisk spørreundersøkelse

Administrasjonsledere, områdeledere og representanter i fellesrådet har vært involvert i ROV-vurderingene gjennom en undersøkelse i Questback (elektronisk spørreundersøkelsesverktøy). I undersøkelsen er disse bedt om å peke på potensielle risikoer innenfor det område de har ansvar for eller kjenner til. 18 av de 27 fellesrådsmedlemmene² svarte på spørreundersøkelsen (responsrate 67 %), mens 15 av 25 inviterte administrative ledere svarte (responsrate på 60 %). Alle de tre inviterte områdelederne svarte på spørreundersøkelsen (responsrate 100 %). Totalt svarte 36 av 55 inviterte respondenter. Dette gir en total responsrate på 67 %.

1.3.5 Prosessmøte 2 med kontrollutvalget

I dette møtet presenterte revisjonen ROV-vurderingen (dette dokumentet) med de risikovurderingene som er gjennomført for kontrollutvalget. ROV-vurderingen og forslag til prosjekter ble i møtet bli lagt til grunn når kontrollutvalget skulle prioritere områder eller prosjekter for forvaltningsrevisjon for de neste fire årene.

1.3.6 Vedtak av plandokument

Basert på de prioriteringene som kontrollutvalget gjør i prosessmøte 2, ble det utarbeidet et plandokument. Dette dokumentet skal vedtas av kontrollutvalget før det blir sendt videre til fellesrådet for endelig vedtak.

1.4 Leseveiledning

Innspillene som er samlet inn i forbindelse med ROV-vurderingen er systematisert og framstilt i dette dokumentet. Dokumentet er ment som et grunnlag for kontrollutvalget for å velge ut og prioritere forvaltningsrevisjonsprosjekter.

I kapittel 2 gir vi en kort oversikt over organisering av og nøkkeltall for BKF.

Kapittel 3 handler om forvaltningsrevisjon. Her presenterer vi oversikt over identifiserte risikoområder innen de ulike ansvarsområdene i BKF. Dette er et resultat av undersøkelser vi har gjort i forbindelse med analysearbeidet. Risikovurderingene og forslag til prosjekter er basert på en overordnet gjennomgang av BKF's ansvarsområder.

I kapittel 4 viser vi våre forslag til mulige forvaltningsrevisjonsprosjekter basert på risikovurderingene som er gjennomført. Forslagene til prosjekter er ikke presentert i prioritert rekkefølge. Kontrollutvalget har prioritert og valgt prosjekt, og har også stått fritt til å legge til og/eller ta vekk prosjekter i forhold til listen som her er presentert. Endelig prioritering av prosjekter er framstilt i plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, som skal legges fram for fellesrådet.

---

² Ett av kontrollutvalgsmedlemmene er ikke er del av fellesrådet, men fikk likevel tilsendt spørreundersøkelsen. Nestleder fikk også tilsendt spørreundersøkelsen, og ble i tillegg intervjuet.

2. Organisering og nøkkeltall

2.1 Organisering

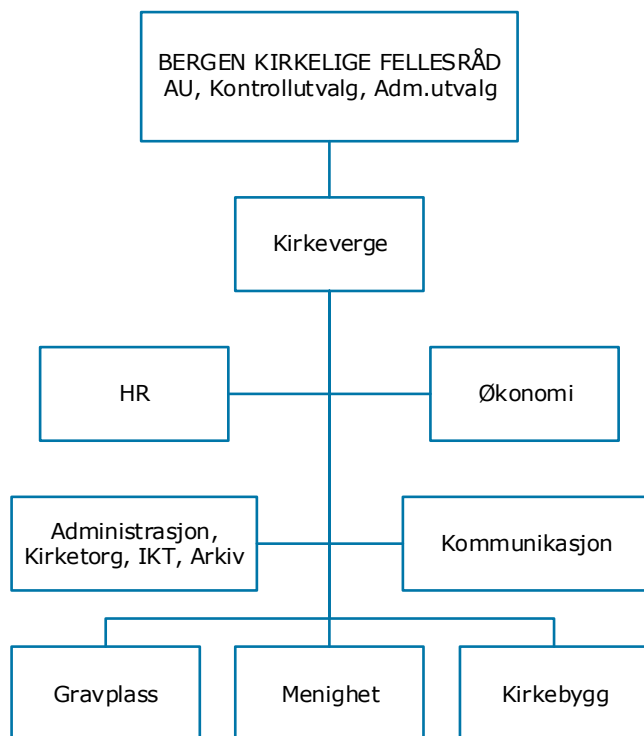
Bergen er del av Bjørgvin bispedømme som omfatter Vestland fylkeskommune. Bispedømmet innbefatter 11 prosti, hvert med en prost som leder prestetjenesten i menighetene som hører inn under prostiet (totalt 181). Bergen kommune dekker helt eller delvis 4 prosti (Bergen domprosti, Bergensdalen prosti, Fana prosti og Åsane prosti). Prostiene dekker til sammen 33 menigheter i fem kommuner; Bergen kommune (25), Austevoll kommune (1), Bjørnafjorden kommune (2) og Osterøy kommune (5).³ Bergen kirkelige fellesråd (BKF) er fellesrådet for menighetene i Bergen kommune, og ivaretar administrative og økonomiske oppgaver for disse 25 menighetene.

Hver menighet har et menighetsråd. BKF består av representanter fra alle menighetsrådene samt en kommunal representant og en geistlig representant (oppnevnt av biskopen). Det er BKF som i sine møter fatter vedtak i saker som hører inn under fellesrådets ansvarsområde og som angår menighetene.⁴

Det er kirkevergen som er daglig leder av BKF. I staben har kirkevergen en kommunikasjonsrådgiver, samt en ledergruppe bestående av seks ledere for henholdsvis HR, menighetene, administrasjon, kirkebygg, gravplass og økonomi (se figur 1 under). BKF er arbeidsgiver for ca. 160 ansatte, hvorav 28 har sitt arbeidssted ved fellesrådets hovedkontor. Kirkevergens ledergruppe består av syv personer (ledere for henholdsvis kirkebygg, gravplass, menighet, økonomi, HR og administrasjon samt kommunikasjonsrådgiver). Økonomi, administrasjon (med IT og arkiv), HR og kommunikasjon betegnes som stabsfunksjoner. Disse skal betjene hele organisasjonen.

Fellesrådet har to rådgivende underutvalg: gravplassutvalget og kirkebyggutvalget. Fellesrådet har videre oppnevnt et eget kulturutvalg som skal stimulere og styrke BKF's kulturarbeid.

Figur 1: Organisasjonskart⁵

³ Prosti, fellesråd og sokn i Bjørgvin pr. 1. januar 2018: <https://kirken.no/globalassets/bispedzommer/bjorgvin/dokumenter/brosjurer-og-div/sokn-og-prosti-i-bjorgvin-2018.pdf>

⁴ Personalavdelingen og relasjonen mellom Kirkevergen og menighetene. Notat til kontrollutvalget. 23. april 2018.

⁵ Kirken i Bergen. Verdi- og måldokument 2020-2021

2.2 Finansielle nøkkeltall

Netto driftsresultat i BKF var i 2019 på om lag NOK 4,3 millioner, eller 1,76 %. Det er ikke et uttrykkelig anbefalt nivå for driftsresultat for kirkelige fellesråd, men for kommuner er det anbefalte nivået fra TBU 1,75 %. BKF har altså et resultat på linje med dette. For 2020 er det budsjettert med et netto driftsresultat på omlag 3,8 millioner.

Ifølge budsjett for 2020⁶ er totalt saldo på disposisjonsfond ved utgangen av 2019 budsjettert til om lag NOK 22 millioner. Dette tilsvarer 10 % av driftsinntektene. Det er heller ikke noe uttrykkelig anbefalt nivå for størrelsen på disposisjonsfond for kirkelige fellesråd. Riksrevisjonen anbefaler imidlertid at kommuner har et disposisjonsfond på 5 %, og BKF ligger altså godt over dette.

BKF har en kortsiktig gjeld på NOK 29,5 millioner, og ingen langsiktig gjeld.

Tabellen under viser **tildelinger til ulike kostnadsområder** i Bergen kirkelige fellesråd i 2019 og 2020. Merk at tallene fra 2019 er regnskapstall, mens tallene for 2020 er hentet fra budsjettene. Tallene i parentes viser tildeling til kostnadsområdene i prosent av det totale driftsbudsjettet til BKF.

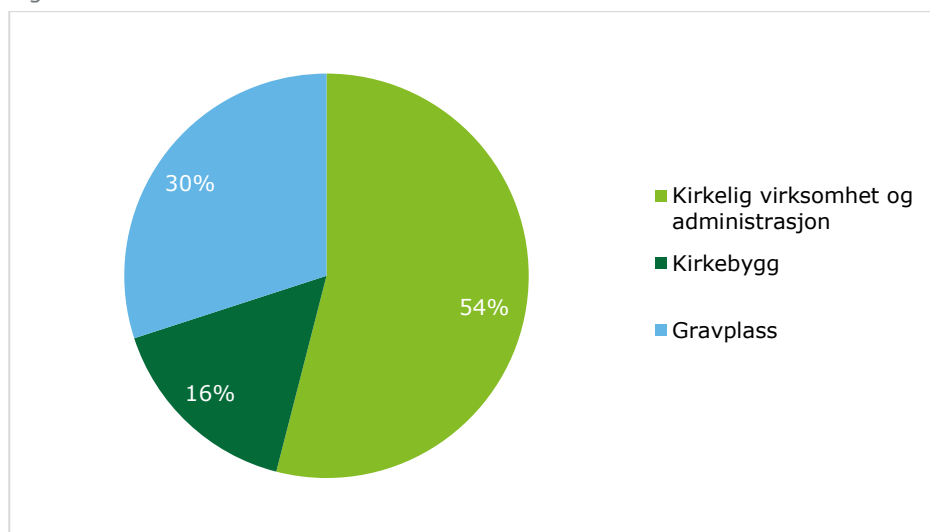
Tabell 1: Tildelinger til ulike kostnadsområder

Tjenesteområde	R 2019	B 2020
Lønn og sosiale utgifter	kr 102 127 395 (41 %)	kr 113 889 804 (48 %)
Kjøp av varer og tjenester	kr 113 836 756 (46 %)	kr 111 199 593 (47 %)
Refusjoner/overføringer	kr 25 717 667 (10 %)	kr 8 661 143 (4 %)
Kalkulert utgifter ved komm.tj.ytingsavtale	kr 149 244 (0,1 %)	-
Tilskudd og gaver	kr 5 612 675 (2 %)	kr 4 628 000 (2 %)
Sum fordelt totalt til drift	kr 247 443 737 (100 %)	kr 238 378 540 (100 %)

Postene *Kjøp av varer og tjenester* og *Lønn og sosiale utgifter* utgjør i 2020-budsjettet om lag halvparten av budsjettet hver for seg.

Økonomirapporten for BKF ved utgangen av 2019 viser at fordelingen av ressursbruk på de ulike forvaltningsområdene i BKF i 2019 er som vist i figur 2.

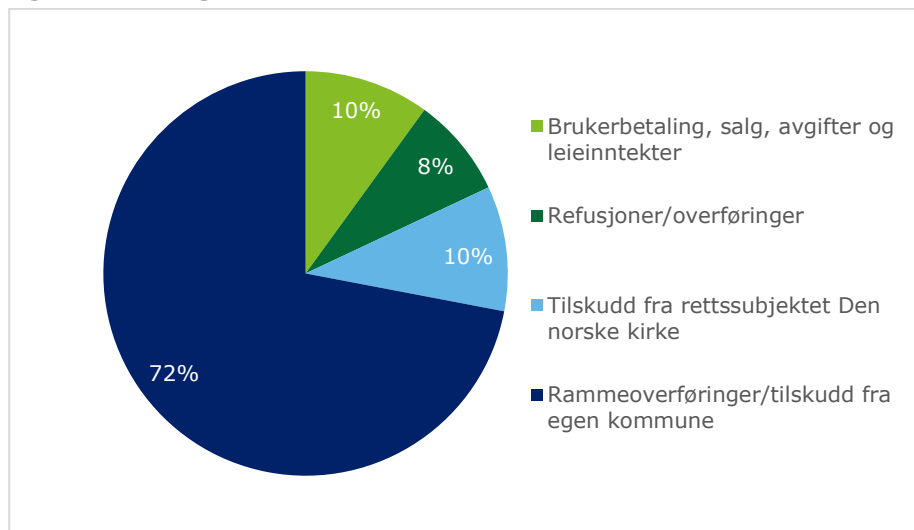
Figur 2: Overordnet ressursbruk i BKF 2019

⁶ Budsjett 2020. Behandlet i BKF 11.12.2019. Saksnummer 61/19

Inntektene i BKF's driftsregnskap kommer hovedsakelig fra Bergen kommune. Figuren under viser til fordeling av inntekter til BKF i 2019.

Figur 3: Fordeling av inntekter til BKF 2019

Bergen kommune bevilger investeringsmidler til BKF som rammebevilgninger. Tildelingen er delt i tre hovedposter: kirke, middelalderkirke og gravplass. Fellesrådet kan selv prioritere bruken av midlene innenfor de tre områdene.

For 2020 er det vedtatt et investeringsbudsjett med en total utgiftsramme på NOK 141,5 millioner fordelt på postene Gravplass, Middelalderkirker, Rehabilitering kirkebygg, Nyinvesteringer kirke og Kirkelig virksomhet og administrasjon.

2.3 Utvikling

Organisasjonen har gjennomført en virksomhetsgjennomgang de siste årene. Fellesrådet nedsatte i april 2015 en arbeidsgruppe som skulle gjennomgå og vurdere ressursutnyttelsen i organisasjonen. Målet med virksomhetsgjennomgangen var å sikre og styrke kirkens nærvær i Bergen ved å se på positive muligheter for en eventuell bedre organisering og utnyttelse av ressursene. September 2017 presenterte arbeidsgruppen sin rapport for Fellesrådet. Fellesrådet besluttet å sende rapporten ut til bred høring. I juni 2018 konkluderte fellesrådet med seks tiltak som omhandlet (1) sammenslåing av menigheter, (2) samarbeid i menighetene, (3) innsamling av penger i menighetene, (4) felles systemer og rutiner for økonomi og administrasjon i menighetene, (5) effektivisering, (6) ansvarsfordeling og innhold i lokal ledelse i menighetene, og (7) tydeliggjøring av at fellesrådet ikke er overordnet menighetsrådene.

Årsmeldingen for BKF for 2018 og 2019 viser at det er en nedgang i konfirmasjoner, dåpstill og vielse sammenlignet med tidligere år. Det var en økning i innmelding av nye medlemmer, med 138 innmeldte i 2019 sammenlignet med 104 i 2018 og 115 i 2017. Samtidig var det i 2019 1377 utmeldte medlemmer i kirken tilhørende menighetene i Bergen. I 2018 var det til sammen 844 utmeldte.

3. Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoområder

På bakgrunn av innsamlet og analysert informasjon, vil vi i dette kapittelet oppsummere og vurdere risiko for manglende måloppnåelse, regeletterlevelse, vedtaksoppfølging og internkontroll som er identifisert innen de respektive virksomhetsområdene for BKF som er gjennomgått.

Overskriftene i kapittel 3.1-3.4 følger den administrative organiseringen i Bergen kirkelige fellesråd.

Risikonivå er i tabellene farget med rødt som representerer høy risiko eller gult som representerer middels risiko:

Fargesymbol **Beskrivelse av risikovurdering**

Høy risiko

På områder som er merket med rødt mener Deloitte på bakgrunn av framlagte data og analyse, at det kan være høy risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelse eller effektivitet.

Middels risiko

På områder som er merket med gult mener Deloitte på bakgrunn av framlagte data og analyse, at det kan være middels risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelse eller effektivitet.

Det er viktig å understreke at risikovurderingene er skjønnsmessige, og vurderinger er basert på foreliggende informasjon. Kontrollutvalget kan vurdere risikoen knyttet til de ulike områdene som forskjellig fra det som er foreslått her. Det er derfor kontrollutvalget som til slutt skal vurdere og prioritere de ulike områdene, og avgjøre rekkefølge for forvaltningsrevisjonsprosjekter i de planene som blir lagt frem for fellesrådet.

Vi tar forbehold om at ikke all informasjon som kommer fram er verifisert av ledelsen i BKF.

3.1 Stabsområdene

Stabsområdene i Kirkevergens administrasjon har ansvar for *Kirketorget*, arkiv, IKT, økonomi, kommunikasjon og HR. Kirketorget har som hovedoppgave å behandle henvendelser om gravferd, dåp og vigslar på vegne av menighetene, og har ansvar for kirkebokføring av disse.

Bergen kirkelige fellesråds IKT-system driftes av Kirkepartner og TET er regnskapsfører.

Tabell 2: Identifiserte risikoområder knyttet til stabsområdene

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risiko
Internkontroll <ul style="list-style-type: none"> Gjennomføring og oppfølging av risikovurderinger Avvikshåndtering Målstyring 	<p>I intervju blir det vist til at BKF ikke arbeidet systematisk med internkontroll før i 2018. Nå er organisasjonen i gang med en prosess på dette området, og det ble blant annet lagt frem plan for arbeidet i fellesrådet i uke 25 i 2020 (samt for AMU og kontrollutvalget i mai 2020).</p> <p>Det er i verdi- og måldokumentet satt mål om at man skal sikre systemer for internkontroll gjennom blant annet å foreta risikoanalyser. I intervju fremgår det at man ikke har gjennomført overordnede risikovurderinger sentralt i BKF. Gravplass- og kirkebyggforvaltningen mangler også systematisk og dokumenterte overordnede risikovurderinger. Det blir utført risikovurderinger for hvert prosjekt som skal utføres innen kirkebygg (SoA).</p> <p>Verdi- og måldokumentet blir brukt til å sette resultatmål for de ulike forvaltningsområdene i BKF. Dokumentet er vedtatt av fellesrådet, og det blir årlig rapportert på måloppnåelse i forkant av revidering av verdi- og måldokumentet.</p> <p>BKF er i prosess med å innføre system for digital avviksmelding. Dette skal etter planen innføres høsten 2020, og både IT- og HR-avdelingen er involvert i dette arbeidet. Avvik har fram til nå blitt meldt på papirdokument og sendt til nærmeste leder. Det blir vist til at HR-sjef har arbeidet en del med å klargjøre retningen på meldingen av avvik, og det at også HR-sjefen skal være del av denne linjen.</p> <p>I intervju kommer det frem at det ikke er en velutviklet avviksmeldekultur i BKF.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mangelfull regeletterlevelse Mangelfull måloppnåelse Rutiner og maler ikke er kjent og ikke blir benyttet/etterlevd Avvik blir ikke meldt og fulgt opp 	●
Informasjonssikkerhet og personvern <ul style="list-style-type: none"> Informasjonssikkerhet Opplæring Nye system GDPR Tilgangsstyring Infrastruktur 	<p>Nytt personvernsregelverk tredde i kraft i 2018. Dette stiller strengere krav til informasjonssikkerheten enn tidligere, noe som medfører regulatorisk risiko.</p> <p>BKF presenterte status på arbeidet med personvern i kontrollutvalget 28. mai 2019 og 4. februar 2020. I statusrapporten fra 2019 fremgår det blant annet at organisasjonen er i gang med å inngå databehandleravtaler, at det opprettes et felles personvernombud for Den norske kirke, og at det gjennom innføring av nytt sak- og arkivsystem blir arbeidet med trygg oppbevaring av personopplysninger.</p> <p>Det er utarbeidet en retningslinje for oppbevaring og behandling av personopplysninger i menighetene.⁷ Her blir det blant annet vist til at personopplysninger som hovedregel skal</p>	<ul style="list-style-type: none"> Brudd på regelverk Viktig informasjon blir mistet eller sensitive data kommer på avveie Omdømmetap 	●

⁷ Oppbevaring og behandling av personopplysninger i menighetene. Oppdatert 13.09.2019.

---

oppbevares elektronisk, hvordan oppbevare papirdokumenter som ikke lagres i fagsystemet Medarbeideren, sletting av personopplysninger i fagsystemet, ansvar for tilgangsstyring og håndtering av e-post.

I intervju blir det nevnt at det er en utfordring knyttet til opplæring innenfor informasjonssikkerhet i organisasjonen, slik at alle har en klar forståelse av for eksempel hvem som skal ha tilgang og ikke i de ulike systemene. Det blir arbeidet med å utbedre skriftlige rutiner og retningslinjer for arbeidet med informasjonssikkerhet.

Det blir i spørreundersøkelsen nevnt at det er forbedringspotensial i organisasjonen når det gjelder arbeidet med GDPR. Det blir som eksempel vist til at utfordringer med personopplysninger som blir sendt i ukrypterte e-poster.

Det ble gjennomført et tilsyn fra Kirkerådet tilknyttet informasjonssikkerhet i BKF våren 2020. BKF hadde per juni 2020 ikke fått rapport eller lignende etter tilsynet, men det fremgår at undersøkelsen avdekket noen utfordringer når det gjelder tilgangsstyring. BKF har selv gjennomført stikkprøveundersøkelse for å se på om det er gitt riktige tilganger i systemer, og opplever at dette i hovedsak fungerer greit. Det er noe utfordringer når det gjelder tilganger i fagsystemet Medarbeideren, da det ikke er andre muligheter enn tilgang/ikke tilgang. BKF ønsker mer systematisk å gjennomføre stikkprøveundersøkelser knyttet til tilgangsstyring.

Det blir videre nevnt i intervju at det er utfordringer når det gjelder tildeling av tilganger ved nyansettelser, samt avslutning av tilgang når medarbeidere slutter. Det blir understreket at sistnevnte utfordring i hovedsak fører til at BKF betaler for tilganger som ikke er i bruk, og i mindre grad påvirker informasjonssikkerhetsaspektet på grunn av at hovedtilgangen til felles plattform som hovedregel blir avsluttet når det skal (man må logge inn på felles plattform for å ha tilgang til de andre systemene).

IKT og digitalisering

- Drift
- Nye system
- Behov for oppgradering av infrastruktur

BKFs IKT-system driftes av Kirkepartner. BKF drifter lokale PC-er, skrivere og lokal infrastruktur. Servere er plassert hos Kirkepartner, og programmene som benyttes i organisasjonen er installert der, eller er skybasert. Det fremgår av verdi- og måldokumentet 2020-2021 at BKF samarbeider med Kirkepartner og andre fellesråd, spesielt Oslo, Trondheim og Stavanger, om utvikling av IT-plattformen og tilpasninger av fagsystemene som betjenes av Kirkepartner på BKFs vegne.

BKF og menighetene har tatt i bruk flere nye system i løpet av 2019: LabOra TID for planlegging og registrering av timer, sak- og arkivsystemet Public360 med tilhørende moduler, og rekrutteringsprogrammet WebCruiter (med integrasjon med Public360). I BKFs verdi- og måldokument fremgår det videre av at BKF og menighetene i Bergen tar i bruk et nytt regnskapssystem (Xledger) i løpet av 2020. Det fremgår av årsmeldingen for 2019 at det er avviklet en rekke kurs og støtte i forbindelse med disse innføringene.

I spørreundersøkelsen er det flere som kommenterer at det er for lite opplæring før nye system tas i bruk, og at det har vært innført mange nye system over en kort periode. Det blir nevnt at systemene ikke har vært tilrettelagt for å ta i bruk ved innføring og at dette har krevd mye manuelt arbeid i menighetene før systemene kan benyttes.

- Feil eller mangelfull bruk av systemer
- Nedetid og tilgjengelighet

I budsjettforslaget for 2020 blir det vist til et stort behov for oppgradering av infrastruktur knyttet til datalinjer til kirker og menighetskontor. Det fremgår av årsmeldingen for 2019 at det nå er inngått avtale med Kirkepartner⁸ om ny fiberlinjekontrakt på 10 lokasjoner. Det fremgår videre at det ble gjennomført kontroll av infrastrukturen på de interne nettene i mange av kirkene og menighetshusene høsten 2019.

Det blir gjennom intervju ellers vist til at BKF har hatt utfordringer med en del nedetid på IKT-systemene de bruker.

Bemanning og sykefravær

- Sykefravær
- Arbeidsmiljø
- Personalforvaltning
- Rekruttering

BKF hadde et mål om sykefravær på 6 % i 2019. Sykefravær totalt for 2019 var på 6,76 % (litt opp fra 6,53 % i 2018). Ifølge årsmeldingen for 2018 har sykefraværet vært stabilt på omtrent den samme prosentandelen også i perioden 2013-2017. I årsmeldingen for 2019 blir det påpekt at kjente faktorer for sykefravær er svangerskapsrelaterte og kjente fysiske diagnoser. Det er i større grad usikkert om det skyldes det psykososiale arbeidsmiljøet.

- Dårlig arbeidsmiljø
- Manglende ressurser
- Høye kostnader

Det blir i intervju vist til at det har vært relativt høyt sykefravær i sentral stab hos Kirkevergen; siste halvår 2019 lå sykefraværet her på rundt 10-12 %. Etter at sentral stab har byttet kontor fra 1. februar har sykefraværet vært nede i 3 % for samme gruppen. Det blir understreket at dette også kan ha med korona-relaterte faktorer å gjøre, samt at man vil følge med på om dette vedvarer over tid.

I verdi- og måldokumentet 2020/2021 fremgår det at kirken har rekrutteringsutfordringer. I intervju blir det vist til at dette spesielt gjelder diakoni- og kantorstillinger. BKF har blant annet innført tiltak der de rekrutterer studentpraktikanter for å på den måten forsøke å med tiden få disse inn i faste stillinger.

Økonomiarbeid

- Bevilgninger
- Kapasitet i avdelingen
- Nytt regnskapssystem
- Moms
- Utbetaling av lønn

Det blir i intervju vist til at den største utfordringen angående økonomi i BKF, er at bevilgningene de får fra kommunen i stor grad er avhengig av politisk velvilje og Bergen kommunes økonomiske situasjon. Gitt blant annet store kostnader for kommunen på grunn av håndteringen av COVID-19, er det usikkerhet knyttet til hvordan dette eventuelt vil påvirke BKF. I tillegg er det usikkerhet knyttet til bevilgninger til kirken som følge av ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) som vil tre i kraft om kort tid. BKF har i hovedsak utgifter knyttet opp mot lønn og faste driftsavtaler, og det vil dermed ikke være enkelt å raskt gjøre endringer uten at dette får store konsekvenser.

- Nedbemanning
- Manglende forbedringsarbeid
- Ressursbruk

Det fremgår av intervju at daglig drift av organisasjonen tar opp all tid til de ansatte ved økonomiavdelingen. Det er dermed ikke kapasitet til å arbeide med for eksempel utvikling. Samtidig gjør selve organiseringen av den norske kirken det utfordrende å drive utviklingsarbeid; avdelingen kan foreslå tiltak de mener er bra, men de er avhengig av at menighetene er enige.

Det fremgår at opprettelsen av to områdelederstillinger har vært positivt når det gjelder kommunikasjonen fra økonomikontoret ut mot administrasjonslederne.

---

⁸ Kirkepartner er et egenregiselskap som er opprettet for å kunne tilby IKT-tjenester til alle brukere i Den norske kirke.

BKF og menighetene i Bergen har tatt i bruk nytt regnskapssystem (Xledger) i 2020.

Det har gjennom revisjonsberetningen blitt avdekket feil avregning knyttet til momsbehandling av husleie, noe som har medført høye kostnader. Det fremgår i intervju at det er en pågående prosess på dette, men at leiekontrakten for bygget BKF nå har kontorene sine i er i samsvar med regelverket og at det er liten risiko for gjentakelse.

I intervju blir det fortalt at det har forekommet at man har betalt ut for mye eller for lite lønn. Det blir påpekt at man har fått tilbakebetalt overskuddsbeløp ved utbetaling av for mye lønn. Det er mange små deltidsstillinger og hyppig bruk av vikarer i menighetene, noe som kompliserer utbetaling av lønn. Variabel lønn blir registrert på timelister og skal gå via administrasjonsleder. Det fremgår at dette er tema for forbedringsarbeid.

Saksforberedelse, saksgang, vedtaksoppfølging og rapportering

- Organisering og utsending av saksdokumenter
- Opplæring av fellesrådsmedlem
- Kvalitetssikring av saksforberedelser

Det blir i intervju påpekt at representantene i fellesrådet er lekfolk med ulik bakgrunn og ulike forutsetninger til å håndtere dokumentasjon og informasjon i sakspapirene før møter i fellesrådet. Det blir i tilknytning til dette etterlyst en bedre strukturering av saksdokumentene, gjerne med en leseveiledning om for eksempel hva som *må* leses og hva som *kan* leses. I spørreundersøkelsen blir det kommentert at det oppleves som utfordrende å sette seg inn i alle saksdokumentene til fellesrådsmøtene på grunn av den store mengden sakspapir.

I tillegg etterlyses det bedre opplæring knyttet til hvilken rolle man har som medlem av fellesrådet. Det blir det nevnt at det til dels er manglende rolleforståelse hos fellesrådsmedlem, da medlemmene har sin primærtilhørighet i menighetene og ser seg selv som representanter for disse, og ikke hovedsakelig medlem av fellesrådet som fellesskap.

Det fremgår videre i intervju at det er en ambisjon om å sende saksdokumentene til fellesrådsmedlemmene 14 dager før møtet, men at saksdokumentene som regel blir sendt 7-9 dager før møtet.

I spørreundersøkelsen svarer 1 av 18 respondenter fra fellesrådet at det *i svært stor grad* er utfordringer knyttet til saksforberedelser. 11 av 18 svarer at det *i svært liten grad* eller *ikke i det hele tatt* er utfordringer knyttet til dette.

I intervju blir det vist til at saker som skal behandles i fellesrådet ikke er innom Kirkevergen for godkjenning og/eller kvalitetssikring.

Videre blir det i intervju fortalt at prosessen knyttet til at noen saker som i tillegg til behandling i fellesrådet, også skal behandles i bispedømmerrådet, blir opplevd som utfordrende. Dette handler om saksbehandler selv må hente ut vedtak fra fellesrådet og sende videre til bispedømmerrådet, og at det ikke alltid er like effektivt å hente ut vedtaket. Det blir etterlyst en mer automatisert prosess der for eksempel vedkommende som skriver protokoll etter møtet automatisk videresender relevante vedtak til bispedømmerrådet.

Når det gjelder rapportering blir det fortalt i intervju at fellesrådet får årlig rapportering på oppfølging av mål- og verdidokumentet. Dersom det er mål som ikke er ferdigstilt eller utført,

- Saker blir ikke tilstrekkelig forberedt
- Fellesrådet har ikke tilstrekkelig oversikt over saker som behandles
- Forsinkelser i vedtaksprosessen

så blir det gitt forklaring på dette gjennom denne rapporteringen. Det blir vist til at forsinkelser i saker noen ganger er på bakgrunn av at man har riktig kompetanse tilgjengelig på tidspunktet, eller at det er utenforstående årsaker som bremser prosesser. I forbindelse med sistnevnte punkt er det flere som viser til byggesaksbehandling i kommunen som en faktor som kan forsinke prosesser.

Videre rapporterer Kirkevergens stab på økonomi/budsjett i hvert fellesrådsmøte. Gravplassjef forteller at hun ofte presenterer orienteringssaker for fellesrådet slik at de er kjent med hva som er praksis på området.

En av representantene i fellesrådet etterlyser gjennom spørreundersøkelsen at det blir sikret at fellesrådets vedtak blir iverksatt. Flere nevner at fellesrådets representanter fatter vedtak uten at de har innsikt i hva vedtakene innebærer. Delegasjonsvedtak blir spesielt nevnt i denne sammenheng.

Det blir i intervju fortalt at kirkevergens stab ofte får korte frister på oppfølging av vedtak i fellesrådet.

Arkiv

- Nytt sak- og arkivsystem
- Arkivfangst

BKF og menighetene har tatt i bruk arkivsystemet Public 360 i 2019. Tidligere arkivsystem (Acos-websak) er nå kun et oppslagsarkiv. Det arbeides med uttrekk for deponering hos Statsarkivet og overføring til eArkiv.⁹

- Mangelfull arkivering
- Brudd på regelverk

Som ledd i innføringen av nytt arkivsystem er det utarbeidet en arkivplan for BKF, menighetsrådene, sokneprestene og prost.¹⁰ Formålet med arkivplanen er at den skal bidra til at arkivansvaret ivaretas, og dermed sikre arkivmateriale av forvaltningsmessig, rettslig, kulturell og forskningsmessig verdi. Arkivplanen gir bindende retningslinjer for behandling av all informasjon og dokumentasjon i virksomheten.

Administrasjonslederne skal ifølge BKF's verdi og måldokument 2020-2021 følge opp menighetsrådene blant annet når det gjelder arkivering. Det blir i intervju fortalt at det ble gjennomført kurs for administrasjonslederne ved innføring av nytt system.

I intervju blir det fortalt at det er utfordringer med for liten arkivmengde også etter innføringen av nytt system. Administrasjonslederne får ikke tid/prioriterer ikke dette like høyt som driftsoppgaver, og det er dermed varierende i hvilken grad man arkiverer dokument.

Innkjøp

- Innkjøpssamarbeid
- Rammeavtaler
- Oppfølging av innkjøpsarbeid

BKF er del av Innkjøpssamarbeidet som er ledet av Bergen kommune, og har en del rammeavtaler gjennom dette samarbeidet. Det blir ellers opplyst at BKF har begrenset med skriftlige rutiner for innkjøpsområdet.

- Brudd på regelverk
- Omdømmetap

Det fremgår i intervju at mesteparten av innkjøpene som blir gjort i BKF er det Akasia kirke og gravplass AS som håndterer på vegne av dem. Noen innkjøp gjør likevel forvaltningsområdene selv. For eksempel skal gravplassforvaltningen selv kjøpe inn en ny stabsbil høsten 2020. Det

---

⁹ Årsmelding for Bergen kirkelige fellesråd 2019.

¹⁰ Arkivplan for Bergen kirkelige fellesråd med tilhørende menighetsråd og sokneprest, samt prost. Den norske kirke. Udatert.

---

er ansatt en jurist i gravplass- og kirkebyggforvaltningen som blant annet har innkjøpsansvar som del av sine arbeidsoppgaver.

I intervju fremgår det at BKF har en årlig oppfølging av innkjøpene som Akasia gjennomfører på vegne av BKF. Det blir påpekt at denne oppfølgingen potensielt er så langt på etterskudd av gjennomførte innkjøp at det kan ta lang tid før feil blir oppdaget.

Det understrekes videre at store innkjøp blir fulgt opp gjennom kontraktsarbeidet som begge organisasjonene deltar inn i, og at BKF dermed har god oversikt på dette. Det fremgår at det er høy bevissthet hos BKF på at innkjøpsarbeidet følges opp og at opplevelsen er at innkjøpsregelverk etterleves i vesentlig grad.

3.2 Menighetene

Det er 25 menigheter tilknyttet Fellesrådet og det er tilknyttet en administrasjonsleder ansatt av BKF til menighetene. Administrasjonslederne rapporterer til menighetsrådet for saker knyttet til kirkelovens § 9 (menighetsrådets virksomhetsansvar) og til kirkevergen for saker knyttet til kirkelovens § 14 (bl.a. fellesrådets arbeidsgiveransvar).

BKFs ansvar er å legge til rette for at myndighetenes arbeid kan utføres på best mulig måte, ved bl.a. å være tilsettingsmyndighet og ansvarlig arbeidsgiver for alle som er lønnet over fellesrådets budsjett, ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomheten i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen (kirkeloven § 14).

Det er to områdeledere i Kirkevergens stab som har som oppgave å følge opp administrasjonslederne i menighetene.

Tabell 3: Identifiserte risikoområder knyttet til menighetene

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risiko
Styring og ledelse <ul style="list-style-type: none"> Uklare arbeidsgiverlinjer Uklar rolle- og ansvarsdeling Opplæring Kompetanse Kapasitet Manglende kartlegging av kompetanse 	<p>Det ble i 2018/2019 gjennomført en forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene, der blant annet Administrasjonslederrollen var sentral i undersøkelsen. I intervju blir det fortalt at man arbeider aktivt med å følge opp anbefalingene etter forvaltningsrevisjonen, men flere nevner at utfordringen med uklare arbeidsgiverlinjer vedvarer.</p> <p>Det som blir beskrevet som typisk utfordring i menighetene er hvem som har rollen som daglig leder: den formelle daglige lederen er administrasjonslederne, mens biskopen ansetter sogneprest som administrasjonsleder ikke har myndighet overfor. I tillegg fremgår det av kirkeloven at det er menighetsrådet som skal peke ut daglig leder. Kirkevergen forteller at dette skaper en usikkerhet i menighetene og kan føre til en uavklart rolle- og ansvarsdeling.</p> <p>I intervju blir det nevnt at det er forskjeller mellom menighetene knyttet til kompetansen hos de ulike administrasjonslederne, men også i de andre lederrollene i menighetene. Dette er med på å skape utfordringer for samarbeidet lokalt i menighetene.</p> <p>BKF har sammen med prostene, som er leder for prestetjenesten, utarbeidet et oppsett/forslag for hvordan administrasjonsleder, sogneprest og leder for menighetsrådet kan jobbe sammen. Forslaget er kalt forpliktende samordnet ledelse og ble implementert i 8 menigheter høsten 2019. Oppsettet har blitt evaluert etter et halvt år og har blitt presentert for fellesrådet. Det fremgår av protokoll fra møte i fellesrådet 17.06.2020 i sak 30/20 at fellesrådet har vedtatt en anbefaling om at forpliktende samordnet ledelse implementeres i alle menigheter innen juni 2021.</p> <p>I intervju blir det nevnt at det i den siste tiden har blitt innført flere nye system. Dersom systemene skal fungere godt avhenger det i stor grad av at administrasjonslederne bruker systemene godt. Det blir understreket at både tillitsvalgt og administrasjonslederne var</p>	<ul style="list-style-type: none"> Uklar rolle- og ansvarsdeling Arbeidsmiljøutfordringer Manglende måloppnåelse Omdømmetap 	

---

involvert i vurderingen i forkant av innkjøp av nye system. Det blir vist til at administrasjonslederne har mange arbeidsoppgaver og lite tid tilgjengelig til kurs og opplæring.

I spørreundersøkelsen er det flere administrasjonsledere som skriver at det er utfordringer knyttet til utførelsen av oppgaver i stillingen. Blant annet blir det nevnt at det er for mange og sprikende ansvarsområder, og for liten tid til å sette seg godt inn i sakene. Videre nevnes det at det er for mange oppgaver i forhold til stillingsprosent. En av administrasjonslederne skriver at det har kommet så mange system-, regel- og rutineendringer de siste årene at man ikke rekker å kvalitetssikre underveis og samtidig sørge for at ikke oppgaver blir skjøvet til side. Det blir etterlyst bedre samhandling mellom avdelingene for økonomi, personal og administrasjon når det gjelder nye oppgaver og krav som pålegges administrasjonslederne, slik at sentral administrasjon i BKF får oversikt over totalbelastningen, og dermed er bevisst på risikoen for at administrasjonslederne ikke klarer å følge opp.

I spørreundersøkelsen blir det òg kommentert fra administrasjonslederne at man ikke rekker å fullføre alle arbeidsoppgaver innenfor arbeidstiden, og at dette blant annet fører til at man ikke har kapasitet til å sette seg inn i nye system. Det blir videre nevnt at det er utfordrende å nå mål om faglig utvikling og kompetanseheving. Det blir etterlyst en kartlegging av kompetansebehov blant administrasjonslederne, og nevnt at fagsamlingene som arrangeres har variert nytteverdi og oppleves ikke som et kompetansehevende tiltak. Det blir videre kommentert at en del av informasjonen som blir delt i fagsamlingene kunne vært sendt via e-post.

I spørreundersøkelsen er det videre nevnt at det oppleves som krevende å få oversikt over regelverket som gjelder for administrasjonslederne. Det blir videre nevnt at det er uforutsigbare arbeidsforhold, uklare roller og fravær av ledelse fra BKF sentralt.

Økonomiarbeid i menighetene

- Dokumentasjon og rutiner
- Oppfølging av menighetene
- Ressursbruk
- Kompetanse
- Fristetterleving

Det blir i intervju etterlyst bedre rutiner og dokumentasjon knyttet til økonomiarbeidet i menighetene. Det fremgår at dette også har blitt påpekt i regnskapsrevisjonsrapport for 2019. Det fremgår at det i svært liten grad er skriftliggjorte rutiner o.l. tilknyttet dette arbeidet og at stor grad av nyansatte og sykemeldinger har synliggjort denne utfordringen. Tilretteleggingsansvaret for å i større grad strømlinjeforme økonomiarbeidet i menighetene påligger BKF, og det fremgår at det er tilført noen ressurser på administrasjonsledersiden som kan bidra i utviklingsarbeidet med kontinuerlig økonomisk arbeid i menighetene utover høsten 2020.

Som et første ledd i arbeidet med å systematisere økonomiarbeidet i menighetene er BKF i gang med å utarbeide et økonomireglement.

I intervju fremgår det videre at det er risiko tilknyttet fristetterleving når det gjelder levering av regnskap og budsjett fra menighetene inn til økonomiavdelingen. Dette er man bevisst på i menighetsavdelingen.

I spørreundersøkelsen blir det nevnt at blant annet regnskapssystemet ikke blir brukt på en tilstrekkelig god måte. Det blir videre etterlyst tilstrekkelig opplæring i nye system.

- Mangelfull eller forsinket økonomi-rapportering
- Økte kostnader

3.3 Kirkebyggforvaltning

Det er ansatt en kirkebyggsjef og tre rådgivere innenfor kirkebyggforvaltning (1,9 årsverk). Rådgiverstillingene er delt mellom kirkebyggforvaltning og gravplassforvaltning.

BKF har ansvar for 34 kirker. Av de 34 kirkene er 20 fredet eller verneverdige, noe som krever spesiell kompetanse når det gjelder drift og vedlikehold.

I budsjett 2020 fremgår det at drift av byggene (renhold, byggrunder, brannvern, adgangskontroll, vakttelefon, service kirkeklokker, orgel og ventilasjon samt jevnlig vedlikehold) i hovedsak gjøres av Akasia kirke og gravplass AS. Oppgavene er definert gjennom fastlagte SLA-avtaler.¹¹ For budsjettåret utgjør dette 14,26 millioner kroner. Posten inkluderer også utvendig vedlikehold, kontroll, kosting og brøyting av utearealer i tilknytning til kirkebyggene.

BKF har et kirkebyggutvalg som skal være et forberedende utvalg til fellesrådet i saker som gjelder forvaltning og utvikling av kirkebygg, hovedsakelig i forbindelse med budsjettprosesser. Utvalget skal også være et rådgivende organ for kirkevergen og fellesrådet i hvordan en skal forvalte driftsoppgavene av bygningsmassen.¹²

Tabell 4: Identifiserte risikoområder knyttet til kirkebyggforvaltning

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risiko
Leverandør- og kontraktsoppfølging <ul style="list-style-type: none"> • Avtaler og maler • Byggherreansvar • Arkivering av dokumentasjon	<p>I årsregnskapet fremgår det det totalt i 2019 ble brukt om lag NOK 100 millioner på kjøp av varer og tjenester, og at 66 % av dette gjelder kjøp av tjenester fra egenregiselskapet Akasia kirke og gravplass AS.</p> <p>Det er utarbeidet en avtale om leveranse av Facility Management-tjenester mellom Akasia kirke og gravplass AS og BKF. Her fremgår det blant annet hvem hos BKF som er ansvarlig for oppfølging av avtalen fra BKF sin side, tjenester som er omfattet av avtalen, leverandør og oppdragsgivers plikter. Videre er det utarbeidet en rekke instruksjoner, serviceerklæringer, årshjul, SLA, planer o.l. som styrer arbeidet Akasia kirke og gravplass AS utfører på vegne av BKF.</p> <p>Innenfor byggeprosjekt er det utarbeidet avtale om koordinatoransvar for utførelse og avtale om koordinatoransvar for prosjektering og mellom Akasia kirke og gravplass AS og BKF. Videre er det utarbeidet dokument som etablerer oppgavedeling mellom organisasjonene på bakgrunn av byggherreforskriften, samt avtaledokument mellom byggherre og byggherrens representant internt i BKF. Det er videre utarbeidet retningslinjer for hva en prosjektplan i BKF skal inneholde og hva som skal være på plass før prosjekter blir satt i gang.</p> <p>I intervju blir det fortalt at BKF noen ganger tar prosjektleder-ansvar for byggeprosjekt selv, men at de andre ganger leier inn prosjektledere fra Akasia kirke og gravplass. BKF har</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Brudd på regelverk • Omdømmetap	

¹¹ SLA = Service Level Agreement.

¹² Mandat for Bergen kirkelige fellesråds kirkebyggutvalg. Vedtatt i BKF 15.02.2017, sak 06/17.

---

byggherreansvar for alle prosjekter knyttet til kirkebyggene, og har ansatt en seniorrådgiver for å i tilstrekkelig grad følge opp dette ansvaret.

Kirkebyggforvaltningen har oppfølgingsmøte med prosjektsjef i Akasia kirke og gravplass hver 14. dag. I disse møtene blir det blant annet informert om oppdaterte planer og eventuelle forsinkelser. Informasjon om prosjekt viderefremmes månedlig til Kirkevergen og blir lagt inn i rapportering til fellesrådet.

Det blir fortalt at det er gode rutiner på å følge opp prosjektene, det blir blant annet undersøkt at det er gjennomført vernerunder og det avholdes bygge- og prosjektmøter og BKF får tilsendt referat fra disse. De får også tilsendt søknader o.l. til arkivering.

Det blir fortalt at det var utfordringer når det gjaldt arkivering av dokumentasjon underveis i prosjekt, men at man nå opplever å i hovedsak ha dette på plass.

Det blir i intervju foreslått å se på kirkebyggforvaltningen og blant annet oppfølging av leverandører og ev. underleverandører i en eventuell forvaltningsrevisjon. Det blir videre pekt på at det kunne vært hensiktsmessig å se på kostnadsoppfølging og prosjektstyringen. Det blir påpekt at det ikke er grunn til å tro at dette ikke blir gjort på en god måte, men at det kan være aktuelt på grunn av at det blir bevilget mye penger til dette arbeidet, og at det potensielt hviler en stor risiko for tap av omdømme dersom dette ikke blir gjort på en god måte.

Vedlikehold av kirkebygg

- Tidkrevende prosess å få tillatelse
- Manglende iverksettelse av prosjekt
- Vedlikeholdsetterslep
- Klimaansvar
- Universell utfordring

Kirkene ligger i skjæringspunktet mellom flere ulike lovverk og det er mange hensyn som må tas, blant annet med tanke på forvaltningen av kirkebygningene og deres omgivelser og i arealplanleggingen. Tiltak i fredete kirker krever tillatelse fra Riksantikvaren og biskopen, tiltak i listeførte kirker¹³ krever tillatelse fra biskopen på grunnlag av råd fra Riksantikvaren, mens tiltak i kirker uten formelt vern krever tillatelse fra biskopen.¹⁴

Det blir fortalt i intervju at prosessen med å få tillatelse fra Riksantikvaren og/eller biskopen kan ta lang tid. Fra man leverer fra seg en søknad kan det gå alt fra noen timer til flere år før man får svar. Det fremgår at det er risiko for at tillatelser bare blir arkivert og at prosjekt ikke blir igangsatt på grunn av at det tar lang tid å få tillatelse. Det blir ikke fulgt opp i etterkant om man har iverksatt prosjektet eller ikke.

I økonomiplan 2021-2024 blir det vist til at BKF jobber kontinuerlig med å ta igjen vedlikeholdsetterslep på kirkene. Blant annet utarbeider de nå tilstandsanalyser for alle byggene. Tilstandsanalyser for omlag halvparten av kirkebyggene har avdekket et vedlikeholdsetterslep tilsvarende en kostnad på NOK 200 millioner. Også i verdi- og måldokumentet 2020-2021 fremgår det at det er et stort vedlikeholdsetterslep på kirkene i Bergen.

- Brudd på regelverk
- Verditap
- Omdømmetap

---

¹³ At en kirke er listeført innebærer at den er definert som verneverdig og har nasjonal verdi. Det betyr at de skal behandles med like stor respekt som fredete kirker. <https://www.riksantikvaren.no/arbeidsomrader/kirker/>

¹⁴ <https://www.riksantikvaren.no/arbeidsomrader/kirker/>

Det står videre i verdi- og måldokumentet at BKF i rehabiliteringsarbeidet vil etterstrebe å ta i bruk materialer og metoder som skal vare i minst 50 år, og det er satt mål om å redusere energiforbruk i kirkebyggene. Verdi- og måldokumentet setter videre mål om at man etterlever krav til universell utforming i kirkene; dette handler blant annet om endring av inngangspartier, løfteplattformer, HC-toaletter og teleslynger. I flere av de eldre byggene er dette en utfordring, og det fremgår at man ofte må inngå kompromiss mellom arkitektur og tilrettelegging.

I spørreundersøkelsen er det flere som peker på et stort vedlikeholdsetterslep og behov for oppgradering av kirkebyggene. Det blir videre stilt spørsmål ved om det er tilstrekkelig ressurser til å dekke inn behovet for oppgradering av kirkebygg og påpekt at det kan bli store utfordringer dersom det ikke bevilges nok penger til vedlikehold av kirkebygg.

Brannvern

- Brannvernrunder
- Opplæring

Som byggeier har BKF avtale med Akasia kirke og gravplass AS om brannvernrunder og oppfølging med brannvesenet. Det er blant annet utarbeidet et årshjul hvor det går frem hvem i BKF som er ansvarlig som byggeier for alle de aktuelle byggene og frekvensen av brannrunder i løpet av et år. Det er videre lagt inn en beskrivelse av hva som skal undersøkes eller gjennomføres på brannrundene.

- Ansvars- og oppgavefordeling
- System og rutiner

Videre er BKF ansvarlig for at brukerne av byggene følger opp når det gjelder brannvern. I intervju blir det fortalt at BKF våren 2020 gjennomførte kurs for alle administrasjonsledere, vaktmestere og kirketjenere for å sikre at de følger opp sitt ansvar. Alle deltok på samme kurset. Det fremgår videre i intervju at det er skriftlige brannpermer i alle bygg, men at disse etter planen skal digitaliseres.

Det blir i intervju fortalt at BKF har et godt samarbeid med brannvesenet og Akasia kirke og gravplass AS når det gjelder brannvern. BKF ber brannvesenet kontrollere menigheter der de er oppmerksom på at de har utfordringer.

Det er videre etablert en heldøgns vakttelefon for hendelser knyttet til brann eller annet. Nummeret til vakttelefonen er tilgjengeliggjort for både politi og publikum.

I spørreundersøkelsen er det en respondent som etterlyser at kirkevergens stab utarbeider felles brannverndokumentasjon som kan benyttes i menighetene.

3.4 Gravplassforvaltning

Gravplassforvaltningen er et forvaltningsorgan med kompetanse etter gravferdsloven, med ansvar for gravplasser, kapell og krematorium. Fellesrådet har ansvar for gravplassforvaltningen i Bergen, jfr. kirkelov og gravferdslov. Virksomheten omfatter 27 gravplasser hvorav 21 er i ordinær bruk og seks er historiske (til sammen om lag 600 daa areal), samt fire seremonirom og Møllendal krematorium.

Gravplassforvaltningen ivaretar alle gravferdstjenester, forvaltning, drift og vedlikehold av gravplasser, kapell, krematorium og andre driftsbygg. Området har 14 ansatte fordelt på 11,4 årsverk. Gravplasssjef har en felles rådgivergruppe sammen med kirkebyggforvaltningen; en jurist, en byggrådgiver og en økonomirådgiver. Gravplasssjef har videre personalansvar for kantoren for Møllendal- og Solheim kapell. Kantoren har ansvar for å koordinere virksomheten ved de to kapellene. Det er videre noen deltidsstillinger og noen som mottar honorar innenfor gravplassforvaltningen.

Under gravplassjefen er det videre ansatt en leder for gravplassmyndigheten/områdeleder som har personalansvar for 6 medarbeidere. Gravplassmyndigheten har ansvar for kontakt med publikum og informasjon ut om gravplassområdet.

BKF har et gravplassutvalg som skal være forberedende utvalg til fellesrådet i alle saker på gravplassområdet.¹⁵

Bergen kommune la frem kommunens første gravferdsplan i 2018. Gravferdsplan for Bergen kommune 2018 til 2028 skal være grunnlag for tjenester innenfor gravplassområdet og for planlegging av virksomheten.¹⁶ Det er satt 16 mål med tilhørende tiltak i planen.

Tabell 5: Identifiserte risikoområder knyttet til gravplassforvaltning

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risiko
Saksbehandling <ul style="list-style-type: none"> Omfattende regelverk Rutiner og retningslinjer	<p>I verdi- og måldokumentet 2020-2021 fremgår det mål om at gravplassmyndigheten i Bergen skal være en profesjonell forvaltningsenhet med god service, informasjon og veiledning overfor kommunens innbyggere og overfor andre gravplassforvaltninger som bruker deres tjenester.</p> <p>De siste tre årene har det blitt gjennomført tilfredshetsmåling innenfor gravplassområdet. I 2019-undersøkelsen svarte 2 av 10 respondenter at de er svært godt informerte om Bergens gravplasser og hvem som har ansvar for kapell, gravplasser og kremasjon i kommunen, mens 49 % oppgir at de ikke har kjennskap til eller ikke har hørt om gravplassmyndigheten.</p> <p>Det blir i intervju fortalt at gravplassmyndigheten forholder seg til flere omfattende lov- og regelverk, og at det på grunn av dette er høy risiko for at man i saksbehandlingen gjør noe som ikke er i samsvar med regelverket.</p> <p>Det blir videre vist til at det på grunn av denne risikoen har blitt arbeidet med å sikre at det er tilstrekkelig rutiner på plass innenfor saksbehandling i gravplassforvaltningen. BKF viser til en rekke saksbehandlingsrutiner innenfor blant annet klagebehandling, kremasjon for helseforetak, urnedsettelse og sending til politi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Brudd på regelverk Omdømmetap	

¹⁵ Mandat for Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg. Revidert i BKF sak 62/18 12.12.2018. Erstatte reglement av 24.05.2016 vedtatt av BKF i sak 033/16.

¹⁶ Verdi- og måldokument for 2020-2021

Leverandør- og kontraktoppfølging	Akasia kirke og gravplass AS utfører mye av driftsarbeidet for gravplassforvaltningen.	<ul style="list-style-type: none"> • Brudd på regelverk • Omdømmetap 	
<ul style="list-style-type: none"> • Avtaler • Oppfølging 	I budsjettet for 2020 fremgår det at 38,8 millioner kroner av budsjettposten Gravplassforvaltning gjelder faste driftstjenester levert av Akasia kirke og gravplass AS, knyttet til service, drift og vedlikehold av utomhusanlegg og bygninger, samt kapelltjeneste, gravferd og kremasjon. På samme måte som for kirkebygg-området er oppgavene definert gjennom fastlagte SLA-avtaler.		
	Gjennom intervju er hovedinntrykket at BKF har en tett og jevnlig oppfølging av selskapet som utfører driftstjenester innen gravplassforvaltningen på deres vegne.		
Drift og eiendom	I budsjett for 2020 fremgår det at det er et skjevt forhold mellom drift og vedlikehold innenfor gravplassforvaltningen, da det går lite penger til vedlikehold og svært mye til drift. Det blir vist til at det er gjennomført en del vedlikeholdsprosjekt de siste 2 årene og at man forsøker å effektivisere driften for å ha mer ressurser til nødvendig vedlikehold.	<ul style="list-style-type: none"> • Økte kostnader • Manglende oversikt over nødvendige tiltak • Omdømmetap 	
<ul style="list-style-type: none"> • Vedlikeholds- etterslep • Styrkede tiltak på drift og vedlikehold av gravplasser • Tilstandsanalyser 	Det er lagt inn mål og tiltak for vedlikehold arbeid både i gravferdsplanen 2018-2028 og i BKF's verdi- og måldokument 2020-2021. Et av tiltakene som er lagt inn i sistnevnte dokument er at det skal etableres en plan for planlagt vedlikehold på bygg og gravplasser i løpet av 2020-2021. Revisjonen er ikke kjent med at denne planen er utarbeidet.		
	I intervju blir det fortalt at det er satt opp i overkant mange mål for de to første årene i gravplassplanen, og at de ser at dette er vanskelig å etterleve innen fristen.		
	I økonomiplanen 2021-2024 vises det videre til et omfattende behov for styrkede tiltak på både drift og vedlikehold på de aller fleste gravplassanlegg og -bygg. Det fremgår videre at tilstandsanalyser på gravplassenes bygg og anlegg skal ferdigstilles i 2019, og skal gi retning for planene fra 2020. BKF opplyser at det bare er gjennomført tilstandsanalyser av 3 gravplasser i 2019 og 15 forenklede tilstandsrapporter av bygg på gravplasser i 2016.		
	Det blir fortalt i intervju at det ikke ennå er utarbeidet verneplan/beredskapsplan for hvordan eldre graver skal bevares, i samsvar med verdi- og måldokumentet for 2020-2021.		
Investeringer	Det er i budsjett for 2020 lagt inn NOK 62,4 millioner til investeringer innenfor gravplassområdene.	<ul style="list-style-type: none"> • Økte kostnader • Manglende oversikt • Omdømmetap 	
<ul style="list-style-type: none"> • Igangsetting av investeringsprosjekt • Oppfølging av investeringsprosjekt 	I budsjettet er det foreslått å legge inn budsjettmidler til en seniorrådgiver/landskapsingeniør i staben til gravplassjefen. Hovedbegrunnelsen for dette er å øke farten på igangsettingen av investeringsprosjekter samt å følge opp prosjektene på kvalitet, økonomi og gjennomføring. Det blir i intervju fortalt at det ble satt i gang en rekrutteringsprosess for å ansette en seniorrådgiver, men at det ikke var kvalifiserte søkere til stillingen. BKF har i dette tilfellet endret krav i stillingen og tilbudt denne til en intern ressurs som starter i stillingen høsten 2020.		
	Det fremgår at BKF har fått en god del penger til investeringsprosjekter som ikke er igangsatt. Dette gjelder for eksempel ny kirke i Sædalen der man venter på reguleringsplan for området og et nybygg på Birkeland der man har ventet i omtrent 10 år på at kommunen skal ferdigstille planarbeid.		

4. Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekter

På bakgrunn av de analyser og risikovurderinger som er gjennomført er det identifisert flere områder som etter Deloitte's vurdering kan representere høy risiko, og hvor kontrollutvalget bør vurdere å gjennomføre forvaltningsrevisjonsprosjekter i Bergen kirkelige fellesråd.

Forslaget danner grunnlaget for prioriteringen som kontrollutvalget skal gjøre. Kontrollutvalget står fritt til å legge til og endre på prosjektene som er skissert under.

4.1 Tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner

- Forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene – 2019

4.2 Foreslåtte forvaltningsrevisjonsprosjekt

4.2.1 Prosjekter som er kategorisert som høy risiko (røde)

Tabell 6: Røde prosjekt

Prosjekt	Tema
Internkontroll	<i>Tilfredsstillende internkontroll Gjennomføring av risikovurdering Melding og oppfølging av avvik</i>
Informasjonssikkerhet og personvern	<i>Kompetanse Etterlevelse</i>
Saksforberedelse, saksgang, vedtaksoppfølging og rapportering	<i>Kapasitet og kompetanse System og rutiner</i>
Arkiv	<i>System og rutiner Kapasitet og kompetanse Rutiner og retningslinjer for arkivering</i>
Styring og ledelse i menighetene	<i>Rolle- og ansvarsdeling Kapasitet og kompetanse</i>
Økonomiarbeid i menighetene	<i>Kapasitet og kompetanse System og rutiner</i>
Vedlikehold av kirkebygg	<i>System og rutiner</i>
Saksbehandling innenfor gravplassmyndigheten	<i>Kapasitet og kompetanse System og rutiner</i>
Drift og eiendom innenfor gravplassforvaltningen	<i>System og rutiner</i>

4.2.2 Andre prosjekter (gule)

Tabell 7: Gule prosjekter

Prosjekt
IKT og digitalisering
Bemanning og sykefravær
Økonomiarbeid
Innkjøp
Leverandør- og kontraktoppfølging innenfor kirkebyggforvaltningen
Brannvern innenfor kirkebyggforvaltningen
Leverandør- og kontraktsoppfølging innenfor gravplassforvaltningen
Investeringer innenfor gravplassforvaltningen

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2020 Deloitte AS

Saksnr: 2020/26-5
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	32/20	05.10.2020

Eventuelt

Forslag til vedtak

Saken blir lagt frem uten forslag til vedtak.

Sammendrag

Det blir lagt opp til å ha eventuelt på saklisten for å ivareta det enkelte medlem i utvalget sin mulighet til å selv å ta opp saker eller gjøre vedtak i saker som ikke er på saklisten.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Vedtak i kontrollutvalget 05.02.2020 i PS 11/20 der utvalget vedtok å ha eventuelt som sak i hvert møte.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalget har vedtakskompetanse i denne saken, jf. regler for kontrollutvalget § 2 og 3.

Vurderinger og virkninger

Dersom det blir tatt opp saker som krever nærmere undersøkelser, eller innhenting av flere opplysninger, før en kan konkludere med at det er en sak for kontrollutvalget, bør utvalget be sekretariatet forberede sak om dette til neste møte.

Konklusjon

Formålet er å gi en åpning for å få nærmere undersøkelser av saker som kontrollutvalget ønsker er å få utredet til neste møte, eventuelt til et senere møte i utvalget. Dessuten eventuelt å få orientering fra kirkevergen eller andre i et senere møte.